

Анотация
на хабилитационния труд на доц. д-р Анна Илчева Цоловска
на тема:
Фундаменти на творческата реалност

Хабилитационният ми Труд представя няколко основни тенденции в работата ми като художник и преподавател в периода между 2011-та и 2021 година. Художествено-пластичните ми търсения през тези години са в областта на скулптурата, художествените конструкции и техния графичен еквивалент, като през цялото време тези на пръв поглед абсолютно различни видове изкуства се подхранват взаимно и се преплитат органично в изображения и форми генерирани от елементи, съдържащи се във всеки един вид поотделно. Работата ми е съпроводена от експерименти, които са по-скоро лични, но резултатите от тях са приложими и съответно успешно включени и проиграни в работата ми със студенти. Основният ми стремеж като преподавател е бил да създам такава последователност от задачи, следващи програмата на обучението, които в най-голяма степен да провокират творческото мислене и изразяване в материал на студентите, като методът за подобна креативност да прелива непрекъснато от универсално към частно и обратното при поставянето на задачите и изпълнението им, както и при осмислянето на пластичните художествени проблеми. Освен това работата ми в Софийския университет е свързана още с проучването на теорията, историята, психологията и философията на изкуството и по-специално на проблема за "разбирането" на художественото произведение с цел усъвършенстване на методите ми на преподаване и обогатяване на учебните програми.

Ако мога да определя авторската си позиция, най-общо бих я нарекла експеримент, корелиращ между триизмерното пространство, двуизмерната равнина и многомерните ментални пространства, срещите им, техният графичен еквивалент и пластичен изказ. Тоест, самата авторска позиция се явява възможността да се отиде извън нея, да се преминава двупосочно през нея, както и предварителните наброски или хрумки и докосване, небезизвестен цинизъм, до идеите на "поп-езотериката", „хиперреалностите“, научни и псевдонаучни ракурси, също и създаването на основни обекти, изискващи сериозен проект, с предварително проучване, "докопване" до материална база, финансиране и доста рискова реализация. Казвам "рискова", защото например

експериментът топло духано стъкло вдухано в изпечената на „бисквит“ керамична форма в повечето случаи се самонатрошава при охлаждане поради различната свиваемост на стъклото и керамиката при процеса на изстиване.

Темата на хабилитационния ми труд „Странствания. Баланси. Медитация. Градината“, която всъщност е основана на имената на мои три осъществени и една предстояща изложба, най-точно изразява пластичните ми намерения и творчески концепции в периода от 2011 до 2021 години.

Тъй като аз съм преподавател и работя в социална среда – със студенти, изключително голям интерес предизвиква у мен не просто създаването на изкуство, а също и самият процес на вдъхновения и протичането на творческата мисъл на автора. Може би от части несъзнателно подредих и реализирах 4 изложби, които са едни своеобразни наблюдения и анализ на „етапите“ и осъзнаванията, през които преминава съзнателността на твореца във времето на изграждането на едно реално, максимално искрено и отговарящо в най-пълна форма на душевното идейно желание артистична себепроява. За творчеството начален и базов фактор се явява странстването на духа. Индивидът абсорбира случайно впечатлили го аспекти на макрокосмоса, в който се намира и, в който се открива. Гледане, идеи, представи – всичко се комбинира и преплита, за да изгради концепцията за едно „творчество“. Балансът (или в частност отсъствието на такъв) нахлуват у съзнанието, когато, след конструираната ментално идея, започне да се разсъждава върху нейното изпълнение. Съвременето и обществените фактори са склонни дори да достигнат една нова максима за баланс – „кибер-балансът“, който се открива в отсъствалото до скоро идейно пространство – интернет. Съзнаването на нуждата от баланс обаче е пряко свързано със съзнаването на неналичието му. Да „медитираш“ не значи „да се откъснеш и абстрахираш“. Даже напротив – медитацията е тясно свързана с всичко заобикалящо. Тя е способността за творческа хармония в хаоса от впечатленията, които се надграждат в нашите виждания и съблюдения. Когато бъде постигнат, творецът всъщност съчетава Странствания, Баланси, Медитация в едно, резултатът от което е личната райска градина. Процесът е променлива величина, той е постоянен в своето непостоянство и моята четвърта изложба, макар и вече реализирана като пластични фигури, всъщност е едно доста изплъзващо се и непостоянно състояние на духа. Тя колкото е част от серията с другите три, толкова и ги обединява смислово. „Градината“ доминира, обобщава, тя е концептуална, бъдеща, преди да я реализирам мислех, че е обозрима цел, чието най-искрено и свършено качество е идеята за нея, но вече съм разколебана.

В хабилитационният си труд обособявам три части. Първата е текстово изложение на четирите цикъла и отражението на работата ми по тези цикли в преподавателската ми дейност в Софийски университет. Втората част представя четирите цикъла с кратки текстове и снимков материал и третата част представям допълнителни работи, които произхождат от моите пластични търсения, трансформирани в графични арт обекти.

Относно начина ми на създаване на моите работи, в два от подбраните да представя цикли, “Моите странствания са извън контекста на странстването” и „Тотална медитация“, много добре си личи една основна характеристика, която аз считам като принос. Първо създавам пластични обекти, които не винаги самостоятелно присъстват в изложбата, след това ги заснемам и после със средствата на дигиталната графика и дизайн ги обработвам, трансформирам и на тяхна основа създавам двуизмерни графични листове. Така са създадени и „Вълкът“, и „Лисицата“ от графичните листове на “Моите странствания са извън контекста на странстването”. Този подход се наложи като необходимост, когато организирах самостоятелни или групови проектни изложби към Софийския университет, за които се е появила възможност да се представят извън страната. Още в Самото начало за мен беше неприемливо да се показват фотоси на триизмерни произведения, а по проектите не беше възможно да се осигури финансиране за транспортиране на пластични. Така пластичните форми се превръщаха в графични, но на основата на авторски триизмерни обекти. През 2019 година изнесох лекция посветена на този оригинален метод за създаване на графични изображения, базирани на авторска пластика, който използвам в своята практика пред Департамента по изкуства на Университета "Мария Сколдовска-Кюри", в рамките на проекта „Графични трансформации“ на Снежина Бисерова, по тяхна покана.

Освен това искам да включа още един момент от моята работа, който също приемам за приносен. Към фотографското изображение на пластичната форма, което е десатурирано и превърнато в графичен обект, аз прилагам нано-фотография от структурата на предмета, която е обикновено в цветовете на спектъра в различни комбинации. Включването на тази спектрална картина носи информация за вътрешната структура на първоначалната форма създадена от мен. Фотографиите са направени с полиризационен микроскоп и с камера: Canon d650 или D60. Микроскопът е „Zeiss Imager with Canon camera adapter“. Изображенията са заснети с „polarized light“ (поляризирана светлина).

Така тези фотоси започнаха да се превръщат в самостоятелни произведения на базата на други самостоятелни произведения или просто авторски форми, създадени специално за

последваща дигитална обработка. Включих и графично дорисуване. Накрая се получи едно многослойно изображение, в което фотографията участва само като регистриране на ракурси на пластичната форма, създадена от мен за целта, а цветните петна носят смисъла на вътрешното съдържание на обекта. Серии от графични листове, направени по този начин са представени в раздела „Допълнителни работи“ и са част от изложбите: „Дневници“, „Водите, течащите води“, „Графични трансформации“, “Cerebrum simulation”, “Supra Humanum” и др., а в най-завършен вид, където използвам цели фигури като основа в “Моите странствания са извън контекста на странстването”. Цветните петна в тези графики са от нано-фотография на нефтени продукти, чието съществуване определя ценностите и нормите, касаещи разпределянето на богатата на планетата до момента.

Създаването на триизмерни форми и трансформирането им в двуизмерни намира приложение и в преподавателската ми дейност, както преди казах, за да е възможно участието с работи в изложби в чужбина. Участието на студента Денис Мехмед в изложбата „Намерено“, Дом Витгенщайн, Виена, 2019г. е такъв пример. Също в Ковид – ситуацията, по този начин реализирахме голям проект - изложба наречена „Четири стаи“ в Артспейс „Луна“, 2020г. Към този проект бяха добавени и работи, създадени на 3D програми и програми за генериране на фракталии, направени също в часовете по скулптура.

Преподавателската ми дейност е един непрекъснат експеримент, тъй като тя няма статичен характер, тъй като непрекъснато се менят ситуациите и поколенията, които идват при нас. Новата ситуация на онлайн обучение ме провокира да допускам всевъзможни начини (методи), чрез които да представя пред студентите проблемите на пространството и да прогнозирам евентуални решения.

Тези прогнози, проблеми и решения се отнасят и до творчеството ми, което се явява един динамичен диалог с всевъзможните реалности и опит за тяхното разбиране, проекции на което са пластичните и графичните фигури, които създавам.